

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE 75 YILDA NELER YAPILMIŞTIR? NELER YAPILMALIDIR?

Anıl KILIÇ*

Yirminci yüzyılın başında, sanayileşmiş Batı ülkelerinin sömürge haline getirdikleri dünyada, ulusal bağımsızlığını savaşarak kazanan ilk ülke Türkiyedir. Türk Ulusu İstiklâl Harbi'ni müteakip Atatürk'ün liderliği altında ve tespit ettiği ilkeler doğrultusunda Ata'sına olan sarsılmaz bir inanç ve kararlılıkla yarınların mutlu Türkiyesi'ni kurmanın büyük gayreti içine girdi. Kazandığı üstün askeri zaferi kısa zamanda siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda yürütülen inkılâplar sonucu elde ettiği başarılarla pekiştirdi. Hedef: "Çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkmaktı."

Türkiye 1923'te çağın ölçülerine göre çok ileri bir devlet kurmuş, toplumsal değişim için gerekli devrimleri kısa zamanda yapmıştır. Güzel yurdumuz ekonomiden kadın haklarına, eğitimden modern şehir anlayışına kadar çağdaş bilim ve teknolojinin bütün gerekleri yerine getirilen bir kalkınma seferberliği içine girdi. Ayrıca "Yurtta Barış Dünyada Barış" ilkesinin uygulanmasının güçlü bir silahlı kuvvete sahip olunması suretiyle mümkün olabileceği bilinci içinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonuna başlandı.

Atatürk'ün "Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir" ilkesi ile devlet ve milletin geleceğinde "Millî İrade" hakim kılınmıştı. Cumhuriyet'in gücü artık Türk milleti'nin iradesinden kaynaklanmaktaydı. Bu ilkenin gerçek boyutlara ulaşması sonucu çok partili demokratik parlamenter rejime geçişin ilk adımları atılıyordu. Ancak daha sonraları siyasal kadrolar arasında meydana gelen çekişme ve sürtüşmeler, demokratik hoşgörü kuralları çer-

* Yıldız Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği

çevesi dışına taşarak milletimizi rahatsız edici boyutlara ulaştı. İlk zamanlar da görülen ekonomik ve sosyal refah giderek yerini yokluklara, sıkıntı ve kargaşaya bıraktı. Alınan dış borçlar ve krediler oy hesaplarına dayalı yatırımlara kaydırılarak heba edildi. Karşılıksız para basma politikası neticesinde paramız sürekli değer kaybetti. Politik menfaatler uğruna dinimiz devlet eliyle istismar edildi. Siyasi iktidarların oy kaygısıyla Atatürk düşmanlarına verdikleri tavizler sonucu Atatürk heykelleri yer yer taşlanmış, parçalanmış "Lâiklik" ilkesi "Dinsizlik" olarak inandırılmaya çalışılmıştır.

İlk çok partili demokrasiyi partizanca bir yönetime çevirmenin sebep olacağı bu vahim gidişe son vermek ve demokrasiyi yaşatabilmek için Türk Silahlı Kuvvetleri 27 Mayıs 1960'da ülke yönetimine bütünüyle el koymak zorunda kalmıştır. Böylece Türkiye'de çok partili demokrasi uygulamasında yeni bir dönem başlıyordu. Teşkil edilen kurucu meclis tarafından hazırlanan yeni bir Anayasa 9 Temmuz 1961 tarihinde halk oyuna sunulurken kabul edildi. Anayasa'nın getirdiği hükümlere uygun olarak siyasi partiler ve seçim kanunları yeniden düzenlendi. Bu yeni düzenlemelere göre yapılan genel seçimler neticesinde Türkiye'de artık bir partinin tek başına iktidara gelemediğini ve partiler arası koalisyonlar devrinin açıldığını görüyoruz.

Coğrafi konumu itibari ile Avrupa-Asya ve Ortadoğu üçgenini birbirine bağlayan bir köprü durumu ile, asırlar boyunca uzak, yakın bir çok ülkenin ihtiras ve iştahına hedef olan Türkiye, 1961 anayasasının getirdiği geniş özgürlükler dolayısıyla bu ülkeleri emellerini gerçekleştirme yolunda yeniden bazı tertip ve düzenlemelere sevk etmiştir.

Yıllardır ülkemiz üzerindeki emellerini gerçekleştirmek için her fırsatı değerlendirmekten geri kalmayan bu yabancı ülkeler, Türkler'in yurtseverliğini, bağımsızlık ve onurlarına düşkünlüğünü ve geleneklerine bağlılıklarını çok iyi bildiklerinden hedeflerine doğrudan ve açıkça değil, ancak millî birlik ve bütünlüğümüzü bozucu dolaylı yollardan va-

rılabileceği varsayımından hareket ederek, bu yoldaki planlarını uygulama girişimine başlamışlardı. Bu yönde takip edilecek yöntem kaleyi içten fetetmektir.

Geniş özgürlükler sonucu kurulan sendikalara sızmayı başaran yıkıcı ve bölücü örgütler bunları da kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya başladılar. Birer yasal işçi hakkı olan grevler amacından saptırılarak fabrikaların durması ve ekonominin çökmesi için kullanılmaya başlanmıştır.

1965-1966 yıllarından itibaren üniversite ve yüksek okullarda, masum öğrenci istekleri şeklinde başlayan eylemler daha sonraki yıllarda dersleri boykot etme, sınavlara girmeme şeklinde gelişmiş daha sonra ideolojik olarak şartlandırılmış bir takım militanlar tarafından bu eylemler asıl hedef olan siyasi ve ideolojik bir kapsama, sertlik, yıkıcılık ve bölücülüğe dönüşmüştür. Eğitimlerine devam etmek isteyen Atatürk'cü gençler ise okullara sokulmaz olmuştu. Gençlik sağ-sol diye bölünmüş, üniversite giriş ve çıkış kapıları, yurtları ideolojilere göre paylaşılmıştı. Kandırılmış gençlik bir çığ gibi büyüyen ideolojik eylemler arkasında bilinçsizce sürükleniyordu.

Anarşi ve terör olayları daha sonra üniversitelerin dışına taşarak, ülkenizin diğer kesimlerine de yayılmaya başladı. Bankalar soyuluyor, insanlar kaçırılıyor, işyerleri tahrip ediliyordu. Can ve mal güvenliği kalmamıştı. Devletin bütünlüğü ciddi şekilde tehdit edilmeye başlanmıştı. Yabancı misyon temsilcileri kaçırılıp öldürülüyordu. Artık bu kötü gidişe son vermek zamanı gelmişti. Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koymaksızın 12 Mart 1971 tarihinde hükümete bir muhtıra veriyor, anarşi ve terör karşısında aciz kalan, Atatürk ilke ve inkılâplarının yozlaştırılmasına neden olan yönetimin yerine, sorunları çözebilecek partiler üstü bir yönetim getiriliyordu. Bütün yurttan can ve mal güvenliği sağlanıncaya kadar partiler üstü hükümetler yönetimde yer almışlardır.

Ancak bilahare cezaevlerinden çıkan militanlar daha tecrübeli, daha bilinçli ve planlı olarak dış güçlerin de yönetiminde yeniden ve süratle ör-

gütlenmişlerdir. Bu arada halkımızın temiz dini duygularını da sömüren bir kısım irticai faaliyetler ise giderek artmıştır.

Bu şekilde her geçen gün güç kazanan ve maalesef bazı politikacılardan da destek veya hoşgörü gören yasadışı çeteler, daha sonra yapacakları eylemlere engel olacaklarını bildikleri kuruluşlara karşı yönelmiş, maksatlı davranışlarla istihbarat örgütlerini, güvenlik kuvvetlerini ve yasa uygulayıcılarını etkisiz hale getirmek için yoğun propaganda faaliyetlerini yürütmüşlerdir. Bu faaliyetler bir yandan güvenlik kuvvetlerinin yıpranmasına neden olurken, bir yandan politik istikrarsızlık da devlet gücünün ve otoritesinin zayıflamasında önemli rol oynamıştır. Huzursuzluk ortamından yararlanan yıkıcı ve bölücü faaliyetler ülkenin en uzak köşelerine kadar hızla yayılmıştır. Kurtarılmış bölgeler çoğalmış, bu bölgeleri genişletme çabaları sürdürülmüştür.

Böylece Türk toplumu, yıllarca dışarıdan yönetilen ve tezgahlanan yoğun yıkıcı ve bölücü çalışma ve propagandalarla giderek bölünme noktasına getirilmiştir. İşte bu anda Türk Silahlı Kuvvetleri 12 Eylül 1980'de yönetime el koydu ve ülkeyi bölünmekten kurtardı.

Ekonomik bakımdan 24 Ocak kararlarının uygulanmaya devam etmesi, Batı ülkelerini rahatlattı. Zaten ihtilâl hükümeti, programında geleneksel dış politikayı sürdüreceğini ilan etmişti. 1983'den sonra iktidara gelen Turgut Özal hükümetleri serbest piyasa ekonomisini ve demokrasi ile sistemin gelişmesini ön plana çıkardı.

Türkiye bugün ekonomik ve sosyal sorunlarını çözemeyen bir ülke görünümündedir. Bunun nedeni Türkiye'nin yaşadığı hızlı değişimdir. Çünkü Batılı ülkelerin 400 yılda gerçekleştirdikleri gelişmeyi, Türkiye 75 yıl gibi kısa bir süreye sığdırmayı denemiştir.

Politik - Bürokratik yapı ülkenin birikmiş sorunlarını çözememektedir. Buraya kadar anlatılanların ışığı altında bütün bu sorunların çözülmesi ve tekrar yaşanmaması için ve özellikle yeni yetişen gençliğe daha güzel bir ülke bırakmak için neler yapabiliriz şimdi bunu tartışalım.

Öncelikle Türkiye'de süratle eğitim seferberliğine devam etmeliyiz. Eğitim yatırımlarına ağırlık vermeli, ülkemizin her köşesine okullar yapmalı, 25 kişilik sınıfları hedef almalıyız. Ayrıca öğretmen meselesi bugün Türkiye'nin en önemli meselesidir. Türkiye'de 600 bin civarında öğretmen vardır. Çeşitli branşlarda öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Meslek liselerini çoğaltıp sanayileşen ülkemize yetişmiş insan gücü kazandırmalıyız. İstihdamı çoğaltıp nitelikli yetişmiş iş gücü ile işsizliğe çözüm bulmalıyız.

Türkiye'de altyapı problemleri de mevcudiyetini devam ettirmektedir. Yol, su, elektriği her yere götürmeliyiz. Altyapı yatırımlarına önem vermeliyiz. Türkiye'deki mevcut karayolları ihtiyaca cevap vermemektedir. Üretilen tarım ve sanayi mallarını kolaylıkla nakledebilmeliyiz.

Diğer bir konu ekonomik istikrardır. Enflasyonu %10'un altına indirmek için çaba sarfetmeli bazı gereksiz giderleri önmeliyiz. Bunlardan en önemlisi KİT açıklarıdır. Ayrıca özelleştirmeye önem vermeli ve devletin sırtında bir kambur gibi duran Kamu iktisadi Teşekküllerinin süratle satılmasını sağlamalıyız. İstihdamı çoğaltıp geliri artırmalıyız. Ancak o zaman refahı yakalarız. Para politikamızı düzgün götürmeli, ihracatı artırmalıyız. Ekonomi politikamızı dış politikamız ile birlikte uyum içinde götürmeliyiz. Tek süper gücün kaldığı bir dünyada, büyük güçler arasındaki dengelerden yararlanarak günü kurtarma stratejileri, Türkiye'nin bütünlüğünü koruyamayacağı gibi bugünün oynak zeminlerinde ve Balkanlar - Ortadoğu - Kafkasya ekseninin ortasındaki bir Türkiye tarafından uygulanamaz.

Türkiye bugün, demokratik yapısı 70 milyon genç, dinamik nüfusu ve jeostratejik konumu ile teknolojik çağın özelliklerini kavramış, Batı'yı ve politikalarını gayet iyi tanıyan ve inceliklerini bilen, bölgesel ağırlığı sürekli artan bir devlettir.

Yakın gelecekte Türkiye'ye Avrupa'da yer verilmesi düşünülmediğine göre, Türkiye yeni yaklaşımlarla Afrika ülkeleri ile Pasifik bölgesinin dev

gücü Japonya ve yine bu bölgede kalkınmaya çalışan Çin Devleti ile ortak çıkarlara dayalı yeni alanların oluşturulmasını sağlayacak dış politikalar üretmek zorundadır. Uzakdoğuya açılma politikası ekonomik bakımdan çok boyutlu bir dünyada Türkiye'ye alternatif olanaklar sunacaktır. Sovyetler gibi bir devri yıkan sebeplerin başında ekonominin geldiği unutulmamalıdır.

Sovyetlerin çöküşü ile yeni Türk Cumhuriyetleri'nin ortaya çıkışı Türkiye'ye yeni olanaklar sunmuştur. Türk sermayesi gerekli yatırımları kısa zamanda yapmaya devam ederse ekonomik yönde gelişmesi mümkündür.

Sağlık alanında yaşanan zorluklar da Türkiye'nin yaşadığı önemli problemlerden biridir. Sosyal güvencesi olmayan insanlar sağlık nedenlerinden dolayı göz göre göre heba olmakta, hastane köşelerinde zor durumda kalmaktadır. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar ve Bağ-Kur gibi kurumlar sağlık alanında kendilerinden beklenen işlevi yerine getirmekte yetersiz kalmaktadırlar. Devletin süratle bu konuya el atarak yıllarca memleketimize hizmet etmiş emeklilerimizi ve bunların geride bıraktığı dul ve yetimlerimize sahip çıkması bunu yaparken de hastanelere, huzur evlerine, çocuk esirgeme kurumlarına, darülacezelere vb. kurumlara imkan tanıması bunları geliştirmesi, çoğaltması ve sağlık çalışanlarına bu özverili görevlerinde ekonomik desteği vermesi gerekmektedir.

Bütün bunların yanında sanayileşmeye önem vermeli ve sanayileşmeyi korumalıyız. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ne yatırımları arttırmalı, iş adamlarımızı buralarda yatırım yapmaya teşvik etmeliyiz. Bölge insanının herkes tarafından iyi anlaşılması ve onları tüm vatandaşlarımızın düşündüğünü ve onların bizlerden ayrı olmadığını sık sık yapacağımız yardım kampanyaları, sanat ve kültür etkinlikleri ile anlatmalı ve hep onların yanında olduğumuzu onlara hissettirmeliyiz.

Güneydoğu Anadolu bölgesi bugün devletimizin gerçekleştirmiş olduğu GAP projesi ile daha da hareketlilik kazanacaktır. Bölgede turizm ve spor etkinlikleri artacak, bölge insanının sosyal aktiviteleri hızlanacaktır.

Ayrıca ülkemizin tarım ve hayvancılığının gelişmesine katkıda bulunacak, enerji alanında gelir sağlanmış olacaktır.

Türkiye'de tarıma önem verilmelidir. Tarım alanında yeni hamlelere ihtiyacımız vardır. Ülkemizin bir tahıl ambarı olduğunu düşünürsek tarım alet ve makinalarında hatta çiftçilikte modernleşmeye her zaman ihtiyacımız olduğunu tespit edebilir, bilinçli ve ekonomik bir tarım politikası izlememiz gerektiği kanısına kolayca varabiliriz.

Turizm sektöründe de yatırım yapmalıyız. Kara turizmine de önem vermeli, yeni modern oteller açmalıyız. Turizmin Türkiye açısından başarısız fabrika olduğunu düşünerek sadece yaz turizmi değil kış turizminin de önemini kavramalıyız. Ülkemizde dört mevsimin aynı anda yaşandığını hatırlarsak, insanlarımıza; çevreye ve turistlere karşı ilgili davranmayı bir kültür haline getirip aşlamayı başarırızsa yurt dışından ülkemize küçümsemeyecek oranda bir para akışını sağlamış oluruz.

Sonuç olarak; ülkemizde medeni nimetlerin tümü vardır. Yalnız burada kalamayız. 2000'li yıllara girerken temel sorunları tartışmaya devam etmeliyiz. Siyasi ve ekonomik istikrarsızlık şikayetlerinden kurtulmuş olmalıyız. Sorunlarımıza demokrasi içinde çözüm aramalı, istikrarımızı bozmak isteyenlerin karşısında dimdik durmalıyız. Ulusal bilinçlenme ve millî şuur ile çağı yakalamak zorunda olan Türkiye, öncelikle sanayileşmesini tamamlamak, kentlere göçü durdurmak, tam istihdamı sağlamak, sermaye birikimini oluşturmak, kendi teknolojisini üretmek, ihracatını sanayi malları ile yapmak, iş gücünü vasıflandırmak vs. gibi çağdaş değişimlere ayak uyduracak ve uluslararası ilişkilerde, uluslararası ortamla bütünleşmesini sağlayacak yeniden yapılanmasını gerçekleştirmek zorundadır. Bunun için 21. yüzyıla girerken küreselleşen dünya ekonomisine ayak uydurabilecek ve değişen uluslararası ilişkileri derhal kavrayarak dış politikalar üretebilecek vatan ve millet sevgisiyle dolu, genç, dinamik fikir ve iş üretebilen liderlerle, politikacı ve devlet adamlarına ihtiyaç olduğu inkar edilemez.